

## **ПОДОРОЖНІ НАРИСИ ЯК ДЖЕРЕЛО ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В ДІАСПОРІ**

Подорожні нариси є важливим джерелом української історичної пам'яті, вони відіграють ключову роль у формуванні національної та культурної ідентичності, консолідації діаспори. Як письмові джерела, дозволяють поглянути на історичні події та культурні явища через призму особистого досвіду автора, що додає емоційного та суб'єктивного виміру до об'єктивних історичних фактів. Вивчення подорожніх нарисів допомагає глибше зрозуміти, як минуле впливає на сучасність, дозволяє зберегти цінні знання та досвід для майбутніх поколінь.

Аналіз подорожніх нарисів, опублікованих в діаспорних часописах Канади є особливо важливим. Адже, як зазначає І. Романько: «Один із успішних прикладів збереження національної самобутності продемонструвала українська етнічна група Канади, яка посідає друге місце за чисельністю українців, які проживають за межами України і перше за своєю активністю в розвитку громадського, культурного та духовного життя. Крім успішної інтеграції в нове суспільство, професійного визнання та успіхів у різних сферах життя, українці постійно дбали про збереження власної культури, мови, традицій тощо» [1, с.163].

Українська діаспора в Канаді, яка формувалася протягом ХХ століття внаслідок кількох хвиль міграції, є однією з найчисельніших та найактивніших у світі. Торонто, як один із центрів української діаспори, має багату історію видавничої діяльності, тому подорожні нариси в часописах можуть бути цінним джерелом для вивчення культурних, історичних та соціальних аспектів життя українців за кордоном. Серед них:

«Новий шлях» – один із найстаріших часописів української діаспори (виходить з 1930 р.), який публікує літературні твори, есеї та подорожні нариси, що відображають досвід українців у Канаді та їхні зв'язки з Україною;

«Українське слово» (видається з 1943 р.) – популярний тижневик, який охоплює широкий спектр тем, включаючи подорожі до України, що дозволяє читачам підтримувати зв'язок з історичною батьківщиною;

«Гомін України» (видається з 1948 р.) – тижневик, який також публікує матеріали про подорожі та історичні дослідження, сприяє поширенню знань про Україну та українську культуру;

«Крилаті» – є найбільшим видавничим проєктом Спілки Української Молоді у світі, початки «Крилатих» сягають у 1949 рік. Це літературний журнал, де часто з'являються мандрівні нариси, що відображають особисті враження та роздуми про подорожі та зв'язки з Україною.

Ці видання не лише зберігають пам'ять про минуле, а й сприяли формуванню культурного діалогу між українською діаспорою в Канаді та Україною, а також між різними поколіннями українців у діаспорі.

Аналіз подорожніх нарисів в діаспорних часописах Торонто часто відображає специфічний погляд українців за кордоном на Україну. В багатьох публікаціях відчувається дискурс «ностальгування», «повернення до історичної батьківщини». Нариси насичені емоційними роздуми про зв'язок зі своїми коренями, ностальгію за втраченим минулим. Подорожні нариси часто містять згадки про історичні події, пов'язані з Україною (наприклад, Голодомор, Друга світова війна, боротьба за незалежність). Для тижневика «Гомін України» характерна тема «культурного діалогу», де подорожні нариси підкреслюють культурні відмінності та схожості між Україною та Канадою. Автори розмірковують про те, як українська культура зберігається в діаспорі та як вона розвивається в Україні. Політичний контекст подорожніх нарисів характерний для часопису «Українське слово», етнографічні спостереження – для «Нового шляху» та журналу «Крилаті». Описи традицій, звичаїв, мови та побуту українців, автори часто порівнюють життя в Україні з життям у діаспорі, підкреслюючи унікальність української культури.

Отже, подорожні нариси в діаспорних журналах є важливим інструментом збереження української ідентичності та культурних зв'язків українців всього світу. Нариси, написані українською мовою, відіграють ключову роль у збереженні мовної ідентичності, особливо для поколінь, які виростили за межами України, допомагають їм підтримувати зв'язок з культурним корінням. Емоційний спектр цих творів, насичений ностальгією, тугою за батьківщиною та радістю від відкриття нових сторінок української історії, робить їх особливо цінними для читачів, які прагнуть зберегти зв'язок з Україною. Часто можна зустріти описи особистих переживань та душевних роздумів, що робить ці нариси щирими та такими, що викликають емоційний відгук. Нариси містять історичні відомості, зібрані авторами під час їхніх мандрівок, що робить їх цінними історичними документами.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Романько І. Історія та культура української діаспори. Навчальний посібник. Частина перша / І. Романько. – Кропивницький : Видавництво ЛА НАУ, 2020. – 328 с.